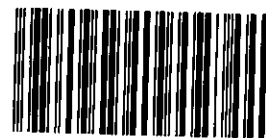

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

Data: 2017-01-19
RPW/1916/2017 P

LWA.410.024.01.2016
P/16/072

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie KANCELARIA WA	
Wpłynęło dnia:	2017 -01- 19
RPW/	1916/2017
☒ P ☐ N ☐ B	Liczba załączników 0 <i>[Signature]</i> podpis

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/072 – System zarządzania zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	1. Elżbieta Grzędzińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/112/2016 z 22 listopada 2016 r. 2. Inga Piotrowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/103/2016 z 14 listopad 2016 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli tom I str. 1-4)</p>
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, ul. Bartycka 110A ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Ludwikowski, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ² <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli tom I str. 5)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Wojewódzki Inspektor wykonywał zadania, określone w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁴, na podstawie rocznych planów pracy. Przy opracowywaniu tych planów Inspektorat uwzględniał wytyczne GIOŚ⁵ w zakresie kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE⁶, zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt. 1 ustawy o IOŚ.

W latach 2014-2016 (do 30 września) przeprowadzono kontrole ujęte w planach pracy Inspektoratu zarówno w zakładach przetwarzania, jak i innych podmiotach objętych ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.⁷ Prowadząc kontrole, stosowano wytyczne oraz procedury GIOŚ dotyczące kontroli podmiotów objętych przepisami o ZSEE. W przypadku stwierdzenia naruszeń wymagań ochrony środowiska, wymierzano stosowne kary oraz wydawano zarządzenia pokontrolne.

Każdy wniosek o podjęcie interwencji był podstawą podjęcia kontroli.

Inspektorat w ramach współpracy z innymi organami (m.in. samorządem terytorialnym, Inspektoratami Ochrony Środowiska), przekazywał informacje o nieprawidłowościach stwierdzonych w toku kontroli oraz rozpatrywał wnioski składane przez organy samorządu terytorialnego (art. 17 ust. 2 pkt 1a ustawy o IOŚ). Ponadto WIOŚ realizował wspólne kontrole z GIOŚ oraz Mazowieckim Urzędem Marszałkowskim w podmiotach objętych przepisami o ZSEE.

Stwierdzono dokonanie zmian w rocznym planie pracy na 2015 r. bez akceptacji Wojewody Mazowieckiego dotyczących nieujęcia w tych zmianach jednego podmiotu (zakładu przetwarzania).

NIK zwraca uwagę na nieprzewodzenie przez WIOŚ kontroli krzyżowych, które umożliwiają wykrycie nieprawidłowości we wzajemnych relacjach pomiędzy uczestnikami łańcucha przetwarzania zużytego sprzętu.

¹ Dalej: WIOŚ lub Inspektorat.

² Dalej: Wojewódzki Inspektor.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dz.U. z 2016 r. poz. 1688 ze zm. Dalej: ustawa o IOŚ.

⁵ Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

⁶ Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 1155 ze zm. – uchylona z dniem 1 stycznia 2016 r. Obecnie obowiązuje ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. poz. 1688). Dalej: ustawa o ZSEE.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawdliwość i skuteczność kontroli podmiotów działających w sektorze obrotu ZSEE

1.1. Proces planowania kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą⁸ planowanie działalności kontrolnej WIOŚ, w tym w zakresie kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE, było realizowane w oparciu o „Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska”⁹ oraz ogólnopolskie cele kontrolne określone corocznie przez GIOŚ¹⁰.

Opracowanie rocznych planów pracy Inspekcji Ochrony Środowiska w województwie mazowieckim odbywało się zgodnie z procedurami Informatycznego Systemu Wspomagania Kontroli (obowiązywał do 31 grudnia 2015 r.)¹¹ i Informatycznego Systemu Kontroli¹² (obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.). Proces typowania do kontroli podmiotów objętych przepisami o ZSEE był poprzedzony wielokryterialną analizą ryzyka, na podstawie której dany podmiot typowany był do danej kategorii zakładów¹³.

(dowód: akta kontroli tom I str. 83-110, 119-321, 343-506, 518-718; tom III str. 231-383)

Jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora każdy Inspektor WIOŚ po zakończonej kontroli wykonywał odpowiednio w ISWK i ISK analizę wielokryterialną oddziaływania danego zakładu na środowisko. Analiza ta umożliwiała dokonywanie kategoryzacji zakładów pod względem ich uciążliwości dla środowiska i stanowiła decydujący element przy ustalaniu częstotliwości kontroli w zakładach bardziej uciążliwych dla środowiska kosztem kontroli w zakładach mniej uciążliwych dla środowiska.

(dowód: akta kontroli tom III str. 230, 234-236, 318-319)

Ponadto Wojewódzki Inspektor podał, iż przy typowaniu do planu pracy kontroli podmiotów objętych przepisami o ZSEE stosuje się również następujące kryteria:

- w pierwszej kolejności uwzględnia się wszystkie zakłady z kategorii I oraz zakłady, które zgodnie z wymaganiami prawnymi muszą być kontrolowane co roku (zakłady przetwarzania),
- wnioski o przeprowadzenie kontroli składane przez organy administracji publicznej oraz GIOŚ,
- podmioty, które nie zostały skontrolowane w ramach poprzedniego planu pracy,
- w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do dokonania analizy oddziaływania na środowisko oraz spełniania wymogów formalno-prawnych,
- zakłady, które ze względu na powodowaną uciążliwość lub zagrożenie dla środowiska powinny zostać skontrolowane w danym roku.

(dowód: akta kontroli tom III str. 230, 235-236)

Jednym z elementów tworzenia rocznego planu pracy było ustalanie liczby zakładów przewidzianych do kontroli przy uwzględnieniu liczby etatów inspekcyjnych oraz innych czynników m.in. takich jak rezerwa czasowa na kontrole pozaplanowe.

(dowód: akta kontroli tom III str. 230-233, 302-317)

W latach 2014-2016 (na 30 września) w rocznych planach pracy, zatwierdzanych przez wojewodę mazowieckiego¹⁴, ujęto łącznie 231 kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE¹⁵, w tym 47 kontroli kompleksowych¹⁶ i 184 kontrole problemowe¹⁷.

⁸ Lata 2014-2016 (do dnia zakończenia kontroli).

⁹ Dalej: Wytyczne do planowania.

¹⁰ W 2014 r. GIOŚ określił ogólnopolskie cele kontroli nr 20 – sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i nr 21 – sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w 2015 r. były to cele nr 24 – kontrola zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i nr 25 – kontrola przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w 2016 r. były to cele nr 22 – kontrola zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i 23 – kontrola przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

¹¹ Określonych w dokumencie pt. „System Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska”. Dalej: ISWK.

¹² Dalej: ISK.

¹³ System ISWK i ISK wyróżniał pięć kategorii zakładów: Kategoria I, Kategoria II, Kategoria III, Kategoria III, Kategoria IV, Kategoria V, określających w kolejności stopień uciążliwości dla środowiska i w zależności od obliczonej wartości oceny ryzyka następowało wyliczenie kategorii dla danego zakładu.

¹⁴ Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy o IOŚ.

¹⁵ W tym: 88 w 2014 r., 82 w 2015 r. i 61 w 2016 r. (na 30 września).

W rocznych planach pracy uwzględniano zakłady przetwarzania oraz inne podmioty: prowadzący działalność w zakresie wprowadzania sprzętu, zbierania zużytego sprzętu oraz recyklingu.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1-22, 24)

W badanym okresie plany pracy ulegały zmianom¹⁸ po I półroczu, zgodnie z procedurami planowania kontroli. W latach 2014-2015 zmiany te zostały zaakceptowane przez wojewodę mazowieckiego, a w 2016 r. ustnie przez Kierowników Delegatur WIOŚ, jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora.¹⁹

Ponadto w 2015 r. przeprowadzono kontrolę planowaną w zakładzie przetwarzania, jednak podmiot ten nie został ujęty w zmianach planu pracy, zatwierdzonych w sierpniu 2015 r. przez wojewodę mazowieckiego.

(dowód: akta kontroli tom I str. 322-342, 507-517, 719-721; tom II str. 2-22; 93; tom III str. 241-301, 384, 388)

Jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora ww. podmiot omyłkowo nie został ujęty w piśmie do Wojewody Mazowieckiego korygującym plan roczny na 2015 r.

(dowód: akta kontroli tom III str. 384, 387)

1.2. Realizacja planów kontroli w zakresie kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE

Liczba planowych kontroli dotyczących funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE zrealizowanych w poszczególnych latach badanego okresu w podmiotach objętych ustawą o ZSEE wynosiła:

- w 2014 r. – ogółem 83 kontrole (stanowiło to 94,3% zaplanowanych kontroli), w tym zakładach przetwarzania 30 (stanowiło to 100% tych kontroli),
- w 2015 r. – ogółem 75 kontroli (stanowiło to 91,5% zaplanowanych), w tym zakładach przetwarzania 26 (stanowiło to 92,3%²⁰),
- w 2016 r. (na 30 września) – ogółem 32 kontrole (stanowiło to 52,5%), w tym zakładach przetwarzania dziewięć (stanowiło to 34,6%²¹).

(dowód: akta kontroli tom II str. 1)

Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora zakłady przetwarzania kontrolowane są zazwyczaj w IV kwartale danego roku, ponieważ w trakcie tych kontroli sprawdza się sprawozdawczość przedkładaną do GIOŚ.

(dowód: akta kontroli tom II str. 23)

Powodem niezrealizowania kontroli planowych w latach 2014-2015 był brak możliwości doręczenia zawiadomień o wszczęciu postępowania kontrolnego z powodu upadłości spółki, nieprowadzenia przez podmiot działalności pod wskazanym adresem, wyrejestrowania działalności gospodarczej, uzyskania informacji o prowadzonej kontroli skarbowej w podmiocie. Ponadto w jednym z zakładów przetwarzania nie została wykonana kontrola z powodu wykreślenia go z rejestru GIOŚ w styczniu 2015 r.

(dowód: akta kontroli tom II str. 10-11, 14-17)

W latach 2014-2016 (na 30 września) liczba wszystkich kontroli²² przeprowadzonych w podmiotach objętych ustawą o ZSEE wyniosła odpowiednio 105, 103, 50, natomiast

¹⁶ W tym: 24 w 2014 r., 15 w 2015 r. i osiem w 2016 r. (na 30 września).

¹⁷ W tym: 64 w 2014 r., 67 w 2015 r. i 53 w 2016 r. (na 30 września).

¹⁸ Zmiany te polegały:

- w 2014 r. na usunięciu pięciu podmiotów wprowadzających sprzęt (w trzech przypadkach z powodu zawieszenia działalności, a w dwóch – nie możliwości doręczenia zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli), a uwzględnieniu w planie dwóch podmiotów (podmiot wprowadzający sprzęt w zamian za podmiot usunięty z planu oraz zakład przetwarzania - wpisany w trakcie roku do rejestru GIOŚ);
- w 2015 r. na usunięciu czterech podmiotów wprowadzających sprzęt (w trzech przypadkach z powodu niemożliwości doręczenia zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli, a w jednym – ogłoszenia upadłości), a uwzględnieniu w planie trzech podmiotów wprowadzających sprzęt ujętych w zamian za podmioty usunięte z planu;
- w 2016 r. na usunięciu czterech podmiotów wprowadzających sprzęt (w trzech przypadkach z powodu niemożliwości doręczenia zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli, a w jednym – podmiot nie podlegał pod przepisy ustawy o działalności gospodarczej), a uwzględnieniu w planie dwóch zamiennych podmiotów oraz dwóch podmiotów wprowadzających sprzęt z powodu ustaleń w trakcie innej kontroli, gdzie stwierdzono, iż podmioty te nie były zarejestrowane w rejestrze GIOŚ.

¹⁹ Zmiany te zostały zatwierdzone przez Kierowników Delegatur WIOŚ, ponieważ zmiany te nie wpływały na zmianę ilości podmiotów w planie pracy.

²⁰ W 2015 r. zaplanowano 27 kontroli w zakładach przetwarzania.

²¹ W 2016 r. (na 30 września) zaplanowano 26 kontroli w zakładach przetwarzania.

²² W tym planowych i pozaplanowych.

liczba wszystkich kontroli przeprowadzonych w terenie przez WIOŚ wyniosła odpowiednio: 2 079, 1 903 i 1 154. Udział procentowy kontroli funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE w ogólnej liczbie kontroli zwiększył się i wyniósł w 2014 r. – 5,1%, a w 2015 r. – 5,4%.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1)

W badanym okresie WIOŚ posiadał wiedzę o liczbie zakładów przetwarzania funkcjonujących na terenie województwa mazowieckiego – 29 w 2014 r. i po 26 w 2015 i 2016 r. (na 30 września). W przypadku pozostałych podmiotów objętych przepisami o ZSEE, tj. wprowadzających sprzęt, autoryzowanych przedstawicieli, organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zbierających zużyty sprzęt, prowadzących działalność w zakresie recyklingu oraz prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, Inspektorat nie posiadał danych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 24)

Jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora, WIOŚ jest w posiadaniu tylko bieżących danych z rejestru GIOŚ, natomiast w latach 2014-2016 r. (na 30 września) Inspektorat nie posiadał tych danych oraz nie ma możliwości technicznych ich uzyskania. Ponadto nie ma wymogu prawnego, co do prowadzenia przez WIOŚ odrębnej ewidencji podmiotów uczestniczących w systemie gospodarowania ZSEE, a rejestr tych podmiotów zobowiązany jest prowadzić GIOŚ, z którego korzysta WIOŚ przy opracowaniu planów pracy.

(dowód: akta kontroli tom III str. 384-391)

W badanym okresie 248 podmiotów objętych przepisami o ZSEE zostało skontrolowanych w ramach kontroli planowych (182) i pozaplanowych (66), w tym:

- wprowadzający sprzęt – ogółem 157 skontrolowanych podmiotów (109 planowo i 48 pozaplanowo),
- zbierający zużyty sprzęt – ogółem 13 podmiotów (siedem planowo i sześć pozaplanowo),
- prowadzący zakład przetwarzania – ogółem 76 podmiotów (65 planowo i 11 pozaplanowo),
- prowadzący działalność w zakresie recyklingu – ogółem dwa podmioty (planowo w 2015 r. i pozaplanowo w 2014 r.).

WIOŚ w latach 2014-2016 (na 30 września) nie przeprowadzał kontroli w podmiotach: zajmujących się organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku. Natomiast w przypadku podmiotów: autoryzowanych przedstawicieli oraz prowadzących działalność w zakresie recyklingu nie przeprowadzono kontroli w 2016 r. (na 30 września).

(dowód: akta kontroli tom II str. 24)

Wojewódzki Inspektor poinformował, iż przepisy nie regulują częstotliwości kontroli u podmiotów zbierających zużyty sprzęt, prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku oraz prowadzących działalność w zakresie recyklingu, w związku z powyższym WIOŚ kontroluje je w zależności od możliwości kadrowych i czasowych. Ponadto w przypadku organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, podmioty te były kontrolowane w 2012 r. i zostały zakwalifikowane do kategorii IV i V, w związku z tym nie wystąpiły przesłanki do przeprowadzania tych kontroli w kolejnych latach. Natomiast autoryzowani przedstawiciele zaczęli dopiero funkcjonować od 1 stycznia 2016 r., dlatego też nie zostali ujęci w planie pracy na 2016 r., ponieważ jest on tworzony w czwartym kwartale poprzedniego roku.

(dowód: akta kontroli tom III str. 384-390)

Zakres przedmiotowy tych kontroli określony w upoważnieniach do kontroli obejmował przestrzeganie przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska²³.

²³ W protokołach kontroli wskazywano cele kontroli, które obejmowały m.in. sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, kontrolę podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi pod kątem sprawdzania przestrzegania przepisów prawa i decyzji administracyjnych, sprawdzanie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji do powietrza, ocenę przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów, kontrolę stacji demontażu pojazdów, kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, poprawę jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, kontrolę funkcjonowania systemu transgranicznego przemieszczania odpadów, kontrolę wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, kontrolę przestrzegania przepisów w zakresie używania czynników chłodniczych oraz obrotu nimi, przestrzeganie wymagań ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, sprawdzenie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska w zakresie emisji hałasów do środowiska.

(dowód: akta kontroli tom II str. 275-282, 363, 381-387; tom III str. 521-534)

Odnosnie metodyki prowadzenia kontroli mającej na celu zminimalizowanie występowania niepożądanych zjawisk na rynku ZSEE Wojewódzki Inspektor poinformował, iż elementem wspomagającym działania kontrolne w latach 2014-2015 były zawarte w ISWK procedury wykonywania kontroli podmiotów objętych ustawą o ZSEE. Stanowiły one syntezę najważniejszych problemów z jakimi może się spotkać kontrolujący i zawierały wskazówki na jakie elementy należy zwrócić uwagę przy kontroli tych podmiotów. Od 2016 r. procedury te nie obowiązują, w związku z powyższym metodyka prowadzenia kontroli wynika z zasad ogólnych określonych w ISWK i ISK oraz Wytucznych do przeprowadzania przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego" z maja 2010 r.

(dowód: akta kontroli tom III str. 399, 462-505)

W latach 2014-2016 WIOŚ nie składał wniosków w zakresie zmian prawa wynikających bezpośrednio z przeprowadzonych kontroli w zakres funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEE.

Natomiast w 2014 r. na prośbę wojewody mazowieckiego WIOŚ opiniował projekt ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, zgłaszając dziewięć propozycji zmian, które dotyczyły m.in. rozbudowanego systemu nakładania administracyjnych kar pieniężnych i zastąpienie ich w przypadkach mniejszej skali naruszeń, karą w drodze mandatów karnych.

Ponadto w Informacji o realizacji zadań za 2014 r. i 2015 r. Inspektorat przedstawił propozycje zmian do ustawy o odpadach i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej mające wpływ na funkcjonowanie systemu gospodarowania ZSEE, np. wnioskowano o dodanie do art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach²⁴ ust. 7. o treści: „Decyzje, o których mowa w ust. 1 wydaje się po uzgodnieniu z właściwym organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi”.

(dowód: akta kontroli tom III str. 148-171, 207-212, 511-512)

1.3. Zakres i wyniki kontroli pozaplanowych, w tym interwencyjnych

Liczba kontroli pozaplanowych przeprowadzonych w podmiotach objętych ustawą o ZSEE w poszczególnych latach badanego okresu wynosiła: w 2014 r. – 22 kontrole, tj. 20,1% ogółu kontroli (w tym 11 kontroli interwencyjnych), w 2015 r. – 28 kontroli, co stanowiło 27,2% ogółu kontroli (w tym osiem kontroli interwencyjnych) oraz w 2016 r.²⁵ – 18 kontroli, co stanowiło 36,0% ogółu kontroli (w tym osiem kontroli interwencyjnych).

Przyczyną przeprowadzenia tych kontroli były m.in. wnioski wpływające do WIOŚ o podjęcie interwencji od osób fizycznych (siedem wniosków), wnioski GIOŚ (33), innych organów, np. samorządu terytorialnego (pięć), innych WIOŚ (cztery), nadleśnictw (dwa), inspekcji handlowej, Policji oraz doniesienia medialne i wnioski zakładu przetwarzania.

Wnioski te dotyczyły m.in. nieprawidłowego magazynowania odpadów na terenie zakładu przetwarzania, wprowadzania sprzętu do obrotu bez wpisu do rejestru GIOŚ, nieprzestrzegania zapisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przez wprowadzającego, spalania odpadów, zdarzenia na terenie zakładu przetwarzania (pożar), nielegalnego zbierania i utylizacji odpadów, nieprzestrzegania wymagań w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.

WIOŚ rozpatrzył te wnioski poprzez przeprowadzenie kontroli, których zakres obejmował sprawdzenie przestrzegania prawa i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska, w tym m.in. sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, ustawy o bateriach i akumulatorach, wymagań w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.

W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości: brak wpisu podmiotu do rejestru GIOŚ, brak odpowiedniego nadzoru nad miejscem i sposobem magazynowania odpadów celem eliminacji zagrożeń pożarowych, nieterminowe przekazywanie sprawozdania do marszałka województwa o wysokości środków przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne, nie realizowanie obowiązków określonych w ustawie o ZSEE dotyczących wprowadzającego i zbierającego, nie

²⁴ Dz.U. z 2016 r. poz. 1987 ze zm. Dalej: ustawa o odpadach.

²⁵ Stan na 30 września.

przekazywanie do marszałka województwa zbiorczego zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, a także zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobie gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami WIOŚ wydał 42 zarządzenia pokontrolne oraz zastosował wobec skontrolowanych podmiotów następujące sankcje:

- 10 podmiotom wymierzono administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 52,0 tys. zł,
- trzem podmiotom wymierzono mandaty na łączną kwotę 900 zł,
- wobec 21 podmiotów zastosowano pouczenie.

Nie stwierdzono wniosków o interwencję dotyczących zagrożenia środowiska lub zdrowia ludzi.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1, 25-91)

1.4. Wywiązywanie się WIOŚ z obowiązku kontrolowania zakładów przetwarzania

W latach 2014-2015 WIOŚ wywiązał się z obowiązku określonego w art. 16 ust. 1 ustawy o ZSEE z 2005 r., tj. przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania.

W 2016 r. (na 30 września) przeprowadzono dziewięć kontroli zakładów przetwarzania spośród 26 zakładów ujętych w planie pracy.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1, 22, 92-93)

1.5. Zgodność prowadzenia kontroli w zakładach przetwarzania z zaleceniami i wytycznymi

W badanym okresie Inspektorat stosował „Wytyczne do przeprowadzania przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego”²⁶ z maja 2010 r., przekazane przez GIOŚ. Ponadto obowiązywały procedury GIOŚ zawarte w Systemie Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska, opracowane 2 sierpnia 2010 r. pt. „Procedury wykonywania kontroli w zakresie pojazdów wycofanych z eksploatacji, wykonywania kontroli w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz wykonywania kontroli w zakresie wyrobów podlegających zasadniczym lub innym wymaganiom (opakowania, urządzenia emitujące hałas), z wykorzystaniem zakupionego sprzętu dla inspektorów, wspomagające działania pokontrolne”.

(dowód: akta kontroli tom II str. 94-147, 180-205)

Badanie dokumentacji z kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania²⁷ wykazało, że kontrole te prowadzone były zgodnie z ww. wytycznymi i procedurami. Kontrole w tych zakładach obejmowały m.in. następujące zagadnienia: weryfikację posiadanych decyzji w zakresie gospodarowania odpadów pod kątem przestrzegania warunków w nich zawartych, spełnianie wymagań technicznych (prawidłowość prowadzenia demontażu zużytego sprzętu, prawidłowość przetwarzania zużytego sprzętu, magazynowania zebranych i wytworzonych odpadów), prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów i obowiązki sprawozdawcze.

(dowód: akta kontroli tom II str. 275-362)

1.6. Zgodność prowadzenia kontroli w innych podmiotach objętych ustawą ZSEE z zaleceniami i wytycznymi

Badanie dokumentacji kontroli przeprowadzonych w podmiotach innych niż zakłady przetwarzania objętych ustawą o ZSEE²⁸ wykazało, że kontrole te prowadzone były zgodnie z procedurami wykonywania kontroli.

Poza ww. procedurami WIOŚ nie posiadał innych zaleceń i wytycznych do przeprowadzenia kontroli w pozostałych podmiotach objętych ustawą o ZSEE.

²⁶ Dalej: Wytyczne.

²⁷ Szczegółowym badaniem objęto dobraną losowo dokumentację 12 kontroli w zakładach przetwarzania (stanowiło to 15% ogółem tych kontroli) w latach 2014-2016 (na 30 września).

²⁸ Szczegółowym badaniem objęto dobraną losowo dokumentację 19 kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2014-2016 (do dnia 30 września) w następujących podmiotach: sześciu zbierających, 12 wprowadzających oraz u jednego recyklera).

(dowód: akta kontroli tom II str. 180-205; tom III str. 386, 392-393, 521-534)

1.7. Przeprowadzanie kontroli krzyżowych

W okresie objętym kontrolą Inspektorat nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących zbierających zużyty sprzęt, zakłady przetwarzania oraz podmioty prowadzące recykling lub inne niż recykling procesy odzysku lub unieszkodliwienia²⁹.

(dowód: akta kontroli tom II str. 96, 99, 105, tom III str. 199, 202-203)

Wojewódzki Inspektor podał w wyjaśnieniach, iż nie było przesłanek do inicjowania kontroli krzyżowych, ponieważ w badanym okresie kontrole przeprowadzone u podmiotów objętych przepisami o ZSEE nie potwierdziły nielegalnego demontażu zużytego sprzętu oraz nie wystąpiły powody, które wymagałyby podjęcia tych kontroli. Ponadto kontrole krzyżowe wymagają zaangażowania większej liczby inspektorów, co w obecnej sytuacji kadrowej WIOŚ nie jest możliwe, z uwagi na kolejne nowe do realizacji zadania ustawowe.

(dowód: akta kontroli tom III str. 199, 202-203)

1.8. Stwierdzone nieprawidłowości w toku kontroli planowych i pozaplanowych przeprowadzonych w przedsiębiorstwach objętych ustawą o ZSEE

W badanym okresie spośród 258 przeprowadzonych ogółem kontroli planowych i pozaplanowych w podmiotach objętych przepisami o ZSEE, nieprawidłowości stwierdzono w 168 kontrolach, w tym 122 kontrolach planowych i 46 pozaplanowych.

(dowód: akta kontroli tom II str. 364)

Najczęściej powtarzające się nieprawidłowości stwierdzone w wyniku przeprowadzonych kontroli planowych i pozaplanowych dotyczyły wymogów formalnych, tj.: nieterminowe przekazywanie sprawozdań, błędne dane w sprawozdaniach, błędy w prowadzonej ewidencji odpadów, w zbiorczym zestawieniu odpadów, klasyfikacji odpadów, nieprzekazywaniu odpadów powstałych w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu prowadzącemu działalność w zakresie recyklingu lub innego niż recykling procesu odzysku wpisanego do rejestru GIOŚ, niewywiązywaniu się z obowiązku złożenia do GIOŚ wniosku o wpis do rejestru jako zbierający zużyty sprzęt, nieprowadzeniu ewidencji ilościowo – jakościowej wytwarzanych odpadów, niewywiązywanie się z obowiązku zawarcia umowy z prowadzącym zakład przetwarzania zużytego sprzętu, nieskładanie do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami raportu na temat wielkości emitowanych do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, sprzedaży sprzętu pochodzącego od wprowadzającego nieposiadającego numeru rejestrowego GIOŚ.

Stwierdzono pojedyncze przypadki nieprawidłowości mających istotne znaczenie dla ochrony środowiska takich jak m.in.: naruszanie warunków decyzji w zakresie zbierania, przetwarzania, magazynowania, odpadów zużytego sprzętu, naruszanie warunków posiadanego pozwolenia w zakresie wytwarzania odpadów. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły wymogów formalnych: nieinformowanie organów gminy w zakresie zbierania odpadów zużytego sprzętu, nieinformowanie konsumentów o zakazie umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami.

(dowód: akta kontroli tom II str. 365-368, 663-666, 669-672; tom III str. 90-92, 95-100)

1.9. Realizacja wydanych zarządzeń pokontrolnych w podmiotach objętych ustawą o ZSEE

W badanym okresie WIOŚ wydał łącznie 160 zarządzeń pokontrolnych dla 156 podmiotów objętych przepisami o ZSEE, w tym w 2014 r. – 61 zarządzeń pokontrolnych dla 59 podmiotów³⁰, w 2015 r. – 71 dla 70 podmiotów³¹ oraz 2016 r. (na 30 września) – 28 dla 27 podmiotów³².

²⁹ Kontrole te wskazano w dziale II Wytycznych GIOŚ, gdzie podano, że jedną z podstawowych zasad strategii postępowania kontrolnego przyczyniającą się do skutecznej likwidacji „szarej strefy” w obszarze przetwarzania ZSEIE jest wykonywanie w miarę możliwości kontroli krzyżowych oraz w ppkt. 4.3 działu V ww. Wytycznych podano, aby przeprowadzić co najmniej jedną kontrolę krzyżową w zakresie przepływu masy odpadów zużytego sprzętu i wytworzonych odpadów w zakładzie przetwarzania od chwili odbioru odpadów przez zakład poprzez jego przetworzenie aż do przekazania wytworzonych odpadów do odzysku i recyklingu.

³⁰ W tym 15 zarządzeń pokontrolnych wydanych dla 13 zakładów przetwarzania i 46 zarządzeń dla 46 pozostałych podmiotów objętych przepisami o ZSEE.

Najczęściej powtarzające się zarządzenia pokontrolne dotyczyły m.in. zapewnienia prawidłowego ewidencjonowania odpadów, składania do GIOŚ wniosków o wpis do rejestru jako zbierający bądź wprowadzający, terminowości oraz prawidłowości sporządzania zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów, składania do marszałka województwa korekt ww. zestawień oraz przedkładania marszałkowi zbiorczego zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat.

Szczegółowym badaniem NIK objęto realizację 15 zarządzeń pokontrolnych³³ wydanych na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o IOŚ. Stwierdzono, iż każdorazowo kontrolowane podmioty, stosownie do art. 12 ust. 2 powołanej wyżej ustawy, informowały Wojewódzkiego Inspektora o zakresie podjętych i zrealizowanych działań eliminujących wskazane naruszenia w zarządzeniu pokontrolnym.

W jednym przypadku, stwierdzono pięciodniowe opóźnienie w przekazaniu informacji o realizacji zarządzenia. Na 20 grudnia 2016 r., tj. na dzień zakończenia kontroli NIK, była prowadzona w tym podmiocie kontrola. Natomiast u czterech podmiotów dokonano sprawdzenia wykonania zarządzeń pokontrolnych w ramach kolejnej kontroli WIOŚ, u pozostałych 10 podmiotów do 30 września 2016 r. nie zostały przeprowadzone kolejne kontrole.

(dowód: akta kontroli tom II str. 369-387, tom III str. 560)

Wojewódzki Inspektor podał w wyjaśnieniach, iż w trakcie ww. kontroli zostaną zastosowane sankcje wobec podmiotu, w związku z pięciodniowym opóźnieniem w przekazaniu informacji o realizacji zarządzenia pokontrolnego. Ponadto realizacja zarządzeń pokontrolnych z wcześniejszych kontroli podlega weryfikacji podczas kolejnej kontroli. W przypadku nie otrzymania informacji o realizacji zarządzenia pokontrolnego kierowany jest monit. Natomiast, gdy nie ma odpowiedzi na monit, rozważana jest możliwość przeprowadzenia kontroli pozaplanowej.

(dowód: akta kontroli tom III str. 513-516)

1.10. Podjęte inne działania pokontrolne, w związku z naruszeniem przepisów przez podmioty objęte ustawą o ZSEE

W badanym okresie, wobec podmiotów naruszających przepisy o ZSEE oraz przepisy dotyczące gospodarki odpadami, WIOŚ podjął następujące działania:

- wydał ogółem 119 pouczeń, w tym w 2014 r. – 52 pouczenia, w 2015 r. – 42 i w 2016 r. (na 30 września) – 25; najczęściej dotyczyły one m.in.: niewywiązywania się z obowiązku złożenia do GIOŚ wniosku o wpis do rejestru jako zbierający/wprowadzających lub wniosku o wykreślenie z rejestru wprowadzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, nieprzedłożenia wykazu zawierającego informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat Marszałkowi Województwa Mazowieckiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi, nieterminowego przedkładania Marszałkowi Województwa Mazowieckiego wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, niezawierania umów z posiadaczem odpadów posiadającym zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, nieprawidłowości w ewidencjonowaniu odpadów;
- wymierzył ogółem 108 kar grzywn w drodze mandatu karnego oraz administracyjnych kar pieniężnych wydanych na łączną kwotę 160,2 tys. zł, w tym 13 kar grzywn w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 3,7 tys. zł³⁴ i 95 administracyjnych kar pieniężnych na łączną kwotę 156,5 tys. zł.³⁵

³¹ W tym 13 zarządzeń pokontrolnych wydanych dla 12 zakładów przetwarzania i 58 zarządzeń dla 58 pozostałych podmiotów objętych przepisami o ZSEE.

³² W tym 6 zarządzeń pokontrolnych wydanych dla 5 zakładów przetwarzania i 22 zarządzenia dla 22 pozostałych podmiotów objętych przepisami o ZSEE.

³³ Losowo wybranych zarządzeń pokontrolnych, po pięć w każdym badanym roku.

³⁴ W tym w 2014 r. – sześć kar grzywn w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1,8 tys. zł, w 2015 r. – cztery kary na kwotę 1,0 tys. zł i w 2016 r. (na 30 września) – trzy kary na kwotę 0,9 tys. zł.

³⁵ W tym w 2014 r. – 22 administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 52,5 tys. zł, w 2015 r. – 62 kary na kwotę 89,5 tys. zł i w 2016 r. (na 30 września) – 11 kar na kwotę 14,5 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto łącznie 20³⁶ kar grzywn w drodze mandatu karnego oraz administracyjnych kar pieniężnych wydanych na łączną kwotę ogółem 35,5 tys. zł. Mandaty wystawiono, w związku z naruszeniem:

- przepisów ustawy o ZSEE m.in. za: nie wywiązanie się z obowiązku złożenia do GIOŚ wniosku o wpis do rejestru zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (300 zł), nieoznakowanie sprzętu zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 3 do ww. ustawy (200 zł), niezgodnie z przepisami prowadzenie ewidencji odpadów (300 zł),
- ustawy o odpadach m.in. za nie składanie zbiorczego zestawienia do marszałka województwa o rodzajach i ilościach odpadów (400 zł.), nieterminowe złożenie sprawozdania o wysokości środków przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne (500 zł).

Administracyjne kary pieniężne stosowano m.in. za nieterminowe złożenie marszałkowi województwa sprawozdań OŚ-OP1 o wysokości należnej opłaty produktowej (500 zł); sprawozdania o ilości i masie sprzętu wprowadzanego do obrotu na terytorium kraju; o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetworzeniu, odzyskowi, w tym recyklingowi oraz unieszkodliwianiu (500 zł); niedopełnienie obowiązku zorganizowania i sfinansowania zbierania, przetwarzania i odzysku, w tym recyklingu zużytego sprzętu pochodzącego od użytkowników innych niż gospodarstwa domowe (5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli tom II str. 369-376, 388-427)

W badanym okresie nie było przypadków:

- wydania przez Wojewódzkiego Inspektora decyzji wstrzymującej działalność posiadacza odpadów na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o odpadach,
- kierowania do sądu rejonowego wniosków o ukaranie,
- występowania z wnioskiem na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy o IOŚ do innych organów o podjęcie zgodnie z właściwością działań w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości,
- kierowania na podstawie art. 15 ustawy o IOŚ do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku.

(dowód: akta kontroli tom II str. 369-376)

1.11. Współpraca WIOŚ z innymi organami

W latach 2014-2016³⁷ w ramach współdziałania z innymi organami, WIOŚ w wyniku przeprowadzenia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ZSEE przekazał ogółem 36 informacji o wynikach kontroli, w tym:

- 10 informacji w 2014 r. (cztery do Marszałka Województwa Mazowieckiego, trzy do GIOŚ i po jednej do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie³⁸, WIOŚ w Poznaniu i do Burmistrza Dzielnicy Wesoła),
- 19 w 2015 r. (pięć do Marszałka Województwa Mazowieckiego, dziewięć do GIOŚ, dwie do RDOŚ i trzy do organów gmin),
- siedem w 2016 r. (po dwie do Marszałka Województwa Mazowieckiego i Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, po jednej do GIOŚ, RDOŚ i Prezydenta Miasta Ostrołęki).

Przekazane do ww. organów informacje, na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy o IOŚ o wynikach kontroli dotyczyły m.in. przetwarzania sprzętu chłodniczego niezgodnie z wymaganiami, naruszenia standardów jakości gleby (zanieczyszczenia gleby), nieprawidłowego składowania odpadów szklanych i związków chemicznych wykorzystywanych w świetłówkach, nieprawidłowego demontażu pojazdów, braku kart ewidencji dla odpadów wytwarzanych w związku z demontażem pojazdów ciężarowych i innych, naruszenia warunków pozwolenia w zakresie wytwarzania odpadów.

W 2014 r. GIOŚ na podstawie otrzymanego od WIOŚ wystąpienia wszczął postępowanie administracyjne, a następnie wydał decyzję o wykreśleniu podmiotu z rejestru. WIOŚ w Poznaniu poinformował o wynikach przeprowadzonej kontroli, w związku z otrzymaną informacją od WIOŚ. Natomiast w pozostałych przypadkach organy nie poinformowały o podjętych działaniach. W 2015 r. RDOŚ w Warszawie poinformował o podjętych

³⁶ W tym 10 kar grzywn w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 3,0 tys. zł i 10 administracyjnych kar pieniężnych na 32,5 tys. zł.

³⁷ Do dnia zakończenia kontroli.

³⁸ Dalej: RDOŚ.

działaniach wobec zakładu przetwarzania³⁹, a w innych przypadkach organy nie udzieliły informacji. W pozostałych podmiotach wystąpienia dotyczyły poinformowania o wynikach kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ i nie wymagały działań innych organów.

(dowód: akta kontroli tom II str. 428-529, 650, 672; tom III str. 64-65, 101, 200, 203-206, 219-229)

WIOŚ przeprowadził wspólne kontrole z GIOŚ i Marszałkiem Województwa Mazowieckiego. Dwie kontrole z GIOŚ przeprowadzono w zakresie gospodarowania sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Wyniki tych kontroli przeprowadzonych w 2014r.⁴⁰ i 2015r.⁴¹ Wojewódzki Inspektor wydał zarządzenia pokontrolne, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. W przypadku kontroli w 2014 r. stwierdzono nieterminowe przedłożenie marszałkowi województwa zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów i sprawozdania z OŚ-OP 1 (Wojewódzki Inspektor wydał dwie decyzje o wymierzeniu administracyjnych kar pieniężnych – po 500 zł), braku ewidencji wytwarzania odpadów, nie udokumentowania przestrzegania wymagań w zakresie zawartości metali ciężkich w opakowaniach. W 2015 r. kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie wystawiania kart przekazania odpadów niebezpiecznych.

Marszałek Województwa Mazowieckiego wystąpił w 2016 r. z wnioskiem do WIOŚ, na podstawie art. 41a ust. 2 ustawy o odpadach, o przeprowadzenie kontroli instalacji w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska u przetwarzającego sprzęt.⁴² W wyniku tej kontroli Wojewódzki Inspektor wydał postanowienie, na podstawie art. 41a ust. 3 ustawy o odpadach, w przedmiocie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami przez ww. instalację.

(dowód: akta kontroli tom II str. 497-529)

W badanym okresie do WIOŚ wpłynęły dwa wnioski o przeprowadzenie kontroli u podmiotów objętych przepisami o ZSEE, złożone przez organy samorządu terytorialnego. Jeden wniosek złożony przez Burmistrza Łomianek w 2014 r. dotyczył hałasu przy rozładunku i załadunku złomu u zbierającego zużyty sprzęt. Drugi wniosek złożony przez Burmistrza Dzielnicy Wesola w 2013 r. dotyczył nielegalnego prowadzenia przez podmiot gospodarki odpadami zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (demontaż, transport i magazynowanie). W obydwu przypadkach przeprowadzone kontrole przez WIOŚ nie potwierdziły zarzutów podnoszonych we wnioskach.

(dowód: akta kontroli tom II str. 444-489)

1.12. Dokonywanie analiz i ocen przestrzegania przepisów o ZSEE

W badanym okresie Wojewódzki Inspektor, na podstawie art. 5 ust. 4 pkt 4 lit. a ustawy o IOŚ, dokonywał analiz i ocen, przestrzegania przepisów o ZSEE na obszarze województwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o IOŚ.

Analizy i oceny przeprowadzono w ramach sprawozdawczości rocznej sporządzanej w postaci Informacji o realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska za dany rok, przekazywanej do GIOŚ. Informacje te zawierały wyniki kontroli dotyczące przepisów o ZSEE, w tym m.in. katalog stwierdzonych nieprawidłowości i rodzaj podjętych działań pokontrolnych przez WIOŚ. Ponadto przy sporządzaniu rocznych planów pracy, wykorzystywano ww. analizy pod kątem typowania podmiotów do planu kontroli, biorąc pod uwagę wyniki kontroli z poprzednich lat.

(dowód: akta kontroli tom II str. 598-714; tom III st. 1-171, 199, 201-202, 234-235, 375)

³⁹ RDOŚ wezwał zakład do złożenia wyjaśnień.

⁴⁰ Kontrola planowa przeprowadzona w podmiocie wprowadzającym sprzęt, której celem było sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

⁴¹ Kontrola planowa przeprowadzona w zakładzie przetwarzania, której celem było sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz poprawa jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.

⁴² Kontrola pozaplanowa, której celem było przestrzeganie przepisów ustawy o odpadach.

1.13. Przygotowanie pracowników WIOŚ do wykonywania zadań w zakresie kontroli podmiotów objętych przepisami o ZSEE

W latach 2014-2016 ośmiu inspektorów WIOŚ kontrolowało podmioty objęte przepisami o ZSEE. W 2014 r. dodatkowo trzech pracowników zajmowało się wykonywaniem tych kontroli⁴³, a w 2015 r. dodatkowo jeden⁴⁴.

(dowód: akta kontroli tom II str. 535)

Wojewódzki Inspektor w latach 2014-2016 co najmniej ośmiokrotnie zwracał się do Wojewody Mazowieckiego i GIOŚ o zwiększenie liczby etatów, w związku z realizacją nowych zadań ustawowych nałożonych na WIOŚ oraz niedoborami kadrowymi inspektorów zajmujących się kontrolami w obszarze gospodarki odpadami⁴⁵. Ponadto w rocznych informacjach o realizacji zadań WIOŚ w roku 2014 i 2015 Wojewódzki Inspektor zgłaszał potrzeby wzmocnienia kadrowego Inspekcji.

(dowód: akta kontroli tom III str. 404-461)

Wojewódzki Inspektor podał w wyjaśnieniach, iż liczne wystąpienia w sprawie zwiększenia obsady etatowej nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. W związku z tym zintensyfikowanie działań kontrolnych dla obszaru ZSEE, wobec bardzo wielu innych ustawowych zadań nie było możliwe.

(dowód: akta kontroli tom III str. 399-407)

Liczba przeprowadzonych kontroli przez pracowników WIOŚ w podmiotach objętych ustawą o ZSEE wynosiła 105 kontroli w 2014 r., co stanowiło 32% kontroli ogółem przeprowadzonych przez ww. pracowników, 103 kontrole w 2015 r. (41%), a w 2016 r.⁴⁶ – 50 kontroli (34%). Liczba kontroli ogółem przypadająca na jednego pracownika prowadzącego kontrole w podmiotach objętych ustawą o ZSEE wynosiła w latach 2014-2016 (do 30 września) odpowiednio 29, 28, 18.

(dowód: akta kontroli tom II str. 535)

Spośród 11 ww. pracowników 10 posiadało wykształcenie wyższe o profilu związanym z ochroną środowiska, a jeden posiadał wykształcenie wyższe administracyjne.

W badanym okresie pracownicy prowadzących kontrole w podmiotach objętych przepisami o ZSEE uczestniczyli w szkoleniach wyposażających w wiedzę w zakresie gospodarowania ZSEE, w tym z zakresu przepisów o ZSEE, organizowane przez GIOŚ⁴⁷ (dwa szkolenia)⁴⁸ oraz przez podmioty zewnętrzne (trzy szkolenia)⁴⁹. Dwoch pracowników odbyło szkolenia wewnętrzne prowadzone przez pracownika WIOŚ, będącego uczestnikiem szkolenia organizowanego przez GIOŚ⁵⁰.

(dowód: akta kontroli tom II str. 536-595)

1.14. Skargi i wnioski dotyczące działalności WIOŚ

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi i wnioski⁵¹ do Inspektoratu dotyczące działalności WIOŚ w zakresie wykonywanych czynności wobec przedsiębiorców objętych przepisami o ZSEE.

(dowód: akta kontroli tom III str. 172-198)

⁴³ W 2014 r. łącznie prowadziło te kontrole 11 inspektorów; stanowiło to 14,5% ogółem zatrudnionych pracowników WIOŚ prowadzących kontrolę (76 ogółem zatrudnionych inspektorów na 31 grudnia 2014 r.).

⁴⁴ W 2015 r. łącznie prowadziło te kontrole 9 inspektorów; stanowiło to 11,4% ogółem zatrudnionych pracowników WIOŚ prowadzących kontrolę w 2015 r. (79 ogółem inspektorów na 31 grudnia). W 2016 r. prowadziło te kontrole 8 inspektorów; stanowiło to 10,4% ogółem zatrudnionych pracowników WIOŚ prowadzących kontrolę w 2016 r. (77 ogółem inspektorów na 30 września).

⁴⁵ W tym trzykrotnie wnioskowano o zwiększenie liczby etatów w zakresie kontroli ZSEE.

⁴⁶ Na 30 września.

⁴⁷ Stosownie do art. 4a ust. 1 pkt 8 ustawy o IOŚ.

⁴⁸ Pt.: Gospodarowanie zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym 21-22.05.2014 r. oraz 13-14.05.2015 r. – uczestniczyło sześciu pracowników.

⁴⁹ Pt.: Recykling zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 13.04.2016 r. – uczestniczyło dwóch pracowników; Zadania Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących sposobu postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową oraz niekiedy fluorowanymi gazami cieplarnianymi 15.09.2016 r. – czterech pracowników; Nowa ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, funkcjonowanie rejestru ZSEE oraz rejestru BDO w ustawie o odpadach 15.11.2016 r. – dziewięciu pracowników.

⁵⁰ Nieuczestniczenie tych dwóch pracowników w szkoleniu organizowanym przez GIOŚ 21-22.05.2014 r. oraz 13-14.05.2015 r. wynikało z ograniczonej liczby miejsc na szkoleniu.

⁵¹ W trybie przepisów Działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.).

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK zasadnym jest prowadzenie przez Inspekcję kontroli krzyżowych, gdyż dzięki nim możliwe jest wykrycie nieprawidłowości we wzajemnych relacjach pomiędzy uczestnikami łańcucha przetwarzania zużytego sprzętu.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższą uwagę i oceny wynikające z ustaleń kontroli Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

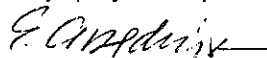
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi.

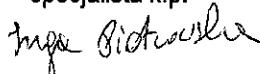
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 12 stycznia 2017 r.

Kontrolerzy:
Elżbieta Grzędzińska
główny specjalista k.p.

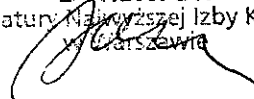
Inga Piotrowska
specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

DYREKTOR

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.

Mirosław Hamera
Wicedyrektor

⁵² Dz.U z 2015 r. poz.1096 ze zm.